

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Gf.III.30.007/2007/7. szám

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla a Dr. Harsányi István Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Harsányi István ügyvéd 1615 Budapest, Pf. 280.) által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)** alatti székhelyű I. rendű és **II.rendű felperes neve (címe)** alatti lakos II. rendű felpereseknek, - az Imre és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Nahóczky Endre ügyvéd 6722 Szeged, Nemestakács u. 12/A.) által képviselt **alperes neve (címe)** alatti lakos alperes ellen kártérítés iránt indított perében a Csongrád Megyei Bíróság 2006. október hó 11. napján kelt 2.G.40.348/2005/24. sorszámú ítélete ellen az alperes részéről 29. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét - azt **részben megváltoztatva**, az alperes marasztalását **leszállítva - ú j r a s z ö v e g e z i :**

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt a II. rendű felperesnek 703.000,- (Hétszázháromezer) Ft-ot, valamint ezen összeg után 2004. január hó 1. napjától december 31. napjáig évi 11 %, míg 2005. január hó 1. napjától a kifizetésig minden naptári félév teljes idejére az érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanksi alapkamatát.

Ezt meghaladóan a II. rendű felperes keresetét **elutasítja**.

Az alperest elsőfokú eljárási költség fizetésére kötelező ítéleti rendelkezést **mellőzi**, és kötelezi az I. rendű felperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt az alperesnek 300.000,- (Háromszázezer) Ft elsőfokú eljárási költséget.

Az alperes által fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 42.200,-(Negyvenkettőezer-kettőszáz) Ft-ra **leszállítja**, és **kötelezi** az I. rendű felperest, hogy fizessen meg az államnak az illetékhivatal külön felhívása szerint 473.200,-(Négyszázhetvenháromezer-kettőszáz) Ft elsőfokú eljárási illetéket.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja**.

Kötelezi az I-II. rendű felpereseket, hogy fizessenek meg 15 nap alatt - egyetemlegesen - az alperesnek 120.000,-(Egyszázhuszezer) Ft másodfokú eljárási költséget.

Kötelezi az I-II. rendű felpereseket, hogy fizessenek meg - egyetemlegesen - az államnak az illetékhivatal külön felhívása szerint 473.200,-(Négyszázhetvenháromezer-kettőszáz) Ft, míg kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az államnak az illetékhivatal külön felhívására 44.200,-(Negyvennégyezer-kettőszáz) Ft másodfokú eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS:

Az alperes 2003. március hó 14. - december 11. közötti időszakban az I. rendű felperes elnöke volt. Az I. rendű felperes közgyűlése a 2003. május hó 9. napján meghozott határozatával 400.000,-Ft/hónap költség elszámolását tette lehetővé az alperes és **tag 1** számára, üzleti tevékenység végzéséhez saját személygépkocsi használatával. Az I. rendű felperes bankszámlája feletti rendelkezési jogot **tag 1** gyakorolta. Az alperes részére a kifizetések akként történtek, hogy az alperes közölte **tag 1**-vel és **könyvelő 1** könyvelővel azt a célt, amelyre az I. rendű felperes érdekében fordítani kívánja a felveendő összeget, majd a könyvelő **tag 1** engedélye alapján átadta az aktuális összeget. Az alperes az I. rendű felperes rezsi- és bérköltsége fedezésére, vételárak kiegyenlítésére, valamint üzleti útjai finanszírozására használta fel az I. rendű felperestől átvett készpénzt, összesen 3.320.538,-Ft összegben. Az I. rendű felperes 2003. novemberében megbízta **könyvelő 2** könyvelőt, hogy a szövetkezet könyvelését tekintse át és a Számviteli törvény, valamint az egyéb pénzügyi jogszabályok előírásainak megfelelően végezze el a szükséges korrekciókat. **könyvelő 2** megállapította, hogy az alperes által felvett költségtérítések ellenbizonylattal nincsenek alátámasztva, erről tájékoztatta **tag 1**-t, aki kérte, hogy találjon erre megfelelő számviteli megoldást, miután a pénzüsszegeket elköltötték. **könyvelő 2** azt javasolta, hogy a könyvelésben tagi kivétként tüntessék fel az alperesi pénzfelvételt, amelyet azonban az II. rendű felperes helytelenített, miután ebben az esetben az I. rendű felperesnek járulékfizetési kötelezettsége keletkezett volna, így az I. rendű felperes könyvelésében az alperes pénzfelvételeit a szövetkezet követeléseként állították be.

Az alperes elnöki tisztsége ideje alatt az I. rendű felperes anyagbeszerzését is ellátta, a ... fatelepén összesen 5.269.731,-Ft értékű fűrészárut és raklap anyagot helyezett el. Az I. rendű felperes árukészletéből 2004. szeptember 27. napján 228.000,-Ft értékű raklap anyag és 475.000,-Ft értékű tölgyepalló hiányzott, a többi a telephelyen volt. Az alperes 2003. december 30. napján felszólította az I. rendű felperest, hogy a ... fatelepről a faanyagot szállítsa el. Erre az I. rendű felperes csak akkor mutatott volna hajlandóságot, ha az alperes a nyilvántartás szerinti értéken és mennyiségben adja ki a fűrészárut.

A Szentesi Városi Ügyészség az alperes ellen jelentős értékre elkövetett sikkasztás büntette miatt indított nyomozást B.316/2004/18. sorszámu határozatával megszüntette.

Indokolásában kifejtette, hogy a költségtérítésként felvett összegek a szövetkezet érdekében kerültek elköltésre, ezt a könyvelő által átadott iratanyag, útnyilvántartások

-3-

Gf.III.30.007/2007/7.szám

és egyéb okiratok igazolták, míg a nyilvántartásban szereplő és a ... fatelepen található famennyiség készlet között nem mutatkozott jelentős hiány és nem nyert bizonyítást, hogy ezt a hiányzó mennyiséget az alperes jogtalanul értékesítette. A határozat ellen benyújtott panasz folytán eljáró Csongrád Megyei Főügyészség 1.B.1539/2004/7/I. számú határozatával a panaszt elutasította, rámutatott arra, nem merültek fel olyan személyi, illetve egyéb bizonyítékok, amelyek egyértelműen és kétséget kizáróan bizonyították volna, hogy az alperes az általa felvett pénzösszegeket nem rendeltetésszerűen, a szövetkezet érdekében felmerült kiadásokra, hanem saját céljaira fordította. A szövetkezet gazdálkodása során a bizonylati fegyelmet nem tartották be maradéktalanul, az egyes gazdasági eseményeket, bevételeket és kiadásokat nem dokumentálták minden esetben időben, és a valóságnak megfelelően, és ez szerepet játszhatott az alperessel kialakult elszámolási vitában.

Az I. rendű felperes keresetében kérte a bíróságot, kötelezze az alperest 8.590.269,-Ft, valamint ezen összeg után 2004. január hó 1. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamatai és perköltség megfizetésére. Keresetét azzal indokolta, hogy az alperes, mint az I. rendű felperes vezető tisztségviselője, 2003. március 14. - augusztus 31. közötti időszakban 3.320.538,-Ft összegű készpénz előleget vett fel és annak felhasználásával nem számolt el. Az I. rendű felperes érdekében felvásárolt 5.269.731,-Ft összegű faanyagot, amely hiányzik, ezért a készletnyilvántartásban szereplő összeg megtérítésére köteles.

Az alperes kérte a kereset elutasítását. Ellenkérelme indokolásában kifejtette, hogy a havi költségtérítés megszavazásakor nem merült fel az elszámolási kötelezettség kérdése. Az egyes összegeket az I. rendű felperes által tudottan, a szövetkezet érdekében, annak céljaira használta fel, míg az útnyilvántartását **tag 1** elnök nem vette át. Állította, hogy a faanyag ... telephelyén megtalálható, ezért ebben a részében a pénzfizetésre irányuló kereset alaptalan, utalt arra, hogy az I. rendű felperes felhívása ellenére nem szállította el a faanyagot.

Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, fizessen meg 15 nap alatt az I. rendű felperesnek 8.590.269,-Ft-ot, valamint ezen összeg után 2004. január hó 1. napjától 2005. december 31. napjáig évi 11 %-os, míg 2006. január hó 1. napjától a kifizetés napjáig minden naptári félév teljes idejére az érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatát, továbbá 460.000,-Ft perköltséget. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 515.400,-Ft eljárási illetéket. Határozata indokolásában kifejtette, hogy az alperes, mint az I. rendű felperes volt elnöke az 1992. évi I. törvény 40. § (1) bekezdése és (3) bekezdése alapján a köteleessége megszegésével a szövetkezetnek okozott kárért a polgári jog általános szabályai szerint tartozik felelősséggel. Az alperes nem a szövetkezet elnökétől elvárható gondossággal járt el atekintetben, hogy az I. rendű felperes számviteli nyilvántartásai a valóságos állapotot

tükrözzék, ugyanakkor a könyvvezetés során elkövetett jogszabálysértések nem jártak azzal az eredménnyel, hogy az I. rendű felperes vagyoni helyzete ne lett volna megállapítható, számviteli szempontból áttekinthető. A számviteli eszközökkel kimutatott hiány összezszerűségében is

-4-

dokumentáltan alátámasztott, egyértelmű, hogy azzal az alperesnek el kell számolnia. A költségtérítés felhasználását az alperes nem tudta igazolni, „az alperesi védekezés realitása nem állapítható meg, az igazságügyi könyvszakértő által feltárt adatok nem támasztják alá ezen alperesi védekezést.” Az igazságügyi erdőgazdálkodási szakértő véleménye alapján akként határozott, hogy a ... fatelepen felmért tényleges adatok a számviteli adatokhoz képest hiányt mutatnak, az alperes által megjelölt famennyiség nem azonosítható be a felperes által követelt mennyiséggel, ezért a számviteli nyilvántartásban kimutatott teljes összeg megtérítésére köteles az alperes. A kártérítő felelősség alól az alperes magát kimenteni nem tudta.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben kérte annak megváltoztatását és a kereset teljes körű elutasítását. Fellebbezése indokolásában megismételte az elsőfokú eljárás során kifejtett ténybeli és jogi álláspontját. Az I. rendű felperes könyveléséről bebizonyosodott, hogy az nem felel meg a hatályos törvényi előírásoknak, és az is kétséget kizáróan igazolást nyert, hogy a készpénz-felvételeket utóbb minősítették vele szemben fennálló követelésnek. Fellebbezésében tételesen, készpénz felvételenként megjelölte, hogy az ott írt összegeket az I. rendű felperes érdekében milyen célokra fordította, annak igazolására bizonyítást ajánlott fel. Az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a ... fatelepen található faanyag nem a felperesé, ebben a körben a szakértői véleményt tévesen értelmezte. Miután az I. rendű felperesi faáru a telephelyén megtalálható, ezért annak értéke megtérítésre nem köteles, az I. rendű felperes jogosult a faanyag elszállítására, amelytől azonban elzárkózott.

A fellebbezési eljárás során az I. rendű felperes bejelentette, hogy az alperessel szembeni perbeli követelését **II.rendű felperesre** engedményezte, csatolta az erről készült okiratot. II.rendű felperes a másodfokú eljárás során a perbe az I. rendű felperes jogutódjaként belépett, azonban az alperes nem járult hozzá az engedményező perből történő elbocsátásához, ezért a másodfokú bíróság megállapította, hogy a per II. rendű felperese II.rendű felperes neve.

Az I-II. rendű felperesek kérték az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását annak mindenben helyes indokai alapján.

Az alperes fellebbezése túlnyomó részben **alapos**.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerűtlen mérlegelésével állapította meg a tényállást, így a felek jogaira és kötelezettségeire nézve is téves következtetéseket vont le. A 2003. május 9-i közgyűlési határozat a költségtérítés elszámolásának rendjéről, annak módjáról egyáltalán nem rendelkezett és nem írta elő az alperes számára a bizonylatolási kötelezettséget. Az I. rendű felperes tagjai nem tudtak arról a költségtérítés megszavazásakor, hogy a pénzfelvételt bizonylattal kellene

alátámasztani, csak utóbb, a könyvelés anyagának átvizsgálásakor merült fel annak szükségessége (**könyvelő 2** tanú vallomása, nyomozati iratok V. kötet 500. oldal). Az is egyértelmű, hogy az I. rendű felperesi könyvelés „utólagos rendbetétele” miatt került sor arra, hogy az alperes pénzfelvételeit követelésként állították be (**könyvelő 2** tanú vallomása az előbb megjelölt helyen). Az alperes a költségtérítést bizonylatolási kötelezettség nélkül vehette fel, ezért az utóbb javított, módosított

-5-

Gf.III.30.007/2007/7.szám

könyvelés adatai alapján azok összege - terhére - hiányként nem állapítható meg, vele szembeni követelésként, kártérítés címén nem érvényesíthető, és a könyvelési adatok utólagos módosítása miatt a tényleges felhasználás bizonyításától sem zárható el.

Az egyes pénzfelvételek felhasználásának igazolása ugyanakkor a következők miatt szükségtelen: Az alperes - az I. rendű felperes könyvelőjétől - minden alkalommal a felhasználási cél megjelölésével és **tag 1** vezető tisztségviselő jóváhagyásával vette fel a pénzt (**könyvelő 1** tanú vallomása, nyomozati iratok IV. kötet 387. oldal). Az I. rendű felperes és az alperes között létrejött speciális megbízási jogviszonyra az 1992. évi I. törvény 2. § (1) bekezdésének utaló szabálya alapján alkalmazandó Ptk. 479. § (2) bekezdése értelmében a megbízott a megbízás megszűnésekor köteles elszámolni és ennek keretében a megbízónak kiadni mindazt, amihez a megbízás teljesítése céljából vagy eljárása eredményeképpen jutott, kivéve, amit abból a megbízás folytán jogosan felhasznált. Az I. rendű felperesi vezető tisztségviselő - tag 1 - engedélyezési gyakorlata - önmagában - az alperesi pénzfelhasználást jogszerűvé tette, így bizonylatolási kötelezettség hiányában nem köteles a felvett előlegeket visszafizetni, különös tekintettel arra is, hogy az eljárás során nem nyert bizonyítást a felhasználatlanság, azaz az, hogy az alperes nem az általa megjelölt célra fordította a felvett előlegeket.

Az alperes ... telepén található és az I. rendű felperesi könyvelésben meglévő famennyiség azonosságát /szakértő neve/ igazságügyi szakértő véleménye minden kétséget kizáróan igazolja (nyomozati iratok III. kötet 317. oldal utolsó három bekezdés; V. kötet 462. oldal - 464. oldal;). Emiatt az elsőfokú ítélet 4. oldal 4. bekezdés utolsó mondatában szereplő állítás iratellenes, ezért azt a másodfokú bíróság **mellőzi. /szakértő neve/** igazságügyi szakértő véleménye alapján megnyugtató módon megállapítható a hiányzó famennyiség ellenértéke (19. sorszámú szakvélemény-kiegészítés 3. oldal), amelynek megtérítésére az alperes a Ptk. 479. § (2) bekezdése alapján köteles. Ezt meghaladóan a felperesek marasztalásra irányuló keresete alaptalan, csupán a meglévő fűrészáru kiadására tarthatnak igényt. Az alperes a birtokbaadástól nem zárkózott el, azt kifejezetten kérte is, azonban az I. rendű felperes a faárut nem szállította el.

Miután a fellebbezési eljárás során a jogosulti pozícióban anyagi jogi jogutódlás történt, ezért mindenképpen szükségessé vált az elsőfokú ítélet megváltoztatása a jogosult személye tekintetében.

Az előbbiekben kifejtettekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét újrászövegezve megváltoztatta, az alperest a leszállított marasztalási összeg II. rendű felperes javára történő megfizetésére kötelezte. Az elsőfokú ítélet kamatmértékre vonatkozó rendelkezése téves volt, miután a 2004. évi CXXXV. törvény 134. §-a értelmében a Ptk. 301. §-ának módosított rendelkezéseit 2005. január hó 1. napját követően kell alkalmazni a késedelmi kamat megállapításakor, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét ebben a részében is megváltoztatta (Pp. 253. § (2) bekezdés).

-6-

A megváltoztatásra figyelemmel az elsőfokú eljárásban az I. rendű felperes túlnyomó részben pervesztes lett, ezért az alperest perköltség fizetésére kötelező ítéleti rendelkezést a másodfokú bíróság mellőzte és a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján az I. rendű felperest kötelezte arra, hogy a rendelkező részben írt összegű (250.000,-Ft + 20 % ÁFA ügyvédi munkadíj) elsőfokú eljárási költséget térítse meg az alperesnek.

A pervesztesség arányára figyelemmel módosult az alperes által fizetendő elsőfokú eljárási illeték összege, azt a másodfokú bíróság megfelelően leszállította és az I. rendű felperest kötelezte a fennmaradó eljárási illeték megfizetésére a Pp. 78. §-a, valamint az Itv. 64. §-a és a 6/1986. (VI.26.) IM. számú rendelet 13. § (2) bekezdése alapján.

Az alperes fellebbezése túlnyomó részben eredményre vezetett, ezért az I-II. rendű felperések a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek az alperes másodfokú eljárási költségének viselésére, amely a jogi képvisellel kapcsolatban felmerült és a másodfokú bíróság által megállapított 100.000,-Ft + 20 % ÁFA összegű ügyvédi munkadíjból áll (32/2003. (VIII.22.) IM. számú rendelet).

A peres felek pervesztességük arányában kötelesek a fellebbezési eljárási illeték viselésére, amely fizetési kötelezettség a felperések vonatkozásában egyetemleges.

S z e g e d, 2007. április 4. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.
a tanács elnöke

Dr. Lakatos Péter sk.
előadó bíró

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin sk.
táblabíró